

ЗАСНОВНИК І ВИДАВЕЦЬ:

Київський столичний університет імені Бориса Грінченка (м. Київ)

ПЕРІОДИЧНІСТЬ: 4 випуски на рік.

Головний редактор:

Олена АЛЕКСАНДРОВА, доктор філософських наук, професор, м. Київ (Україна)

Запрошений редактор випуску:

Ірина ЛОМАЧИНСЬКА, доктор філософських наук, професор, м. Київ (Україна)

Друкуються за рішенням Вченої ради

Київського столичного університету імені Бориса Грінченка (протокол № 12 від 26.12.2025)

Випусковий редактор:

Галина ТИМОФЄЄВА

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Марина КОЛІНЬКО

(заступник головного редактора),

доктор філософських наук, професор, м. Київ, Україна

Володимир БІЛЕЦЬКИЙ,

доктор технічних наук, професор, м. Харків, Україна

Михайло ВІДЕЙКО,

доктор історичних наук, старший науковий співробітник,
м. Київ, Україна

Джура ГАРДІ, доктор філософії, професор,

м. Новий Сад, Сербія

Анна ГЕДЬО,

доктор історичних наук, професор, м. Київ, Україна

Олександр ГОРБАНЬ

доктор філософських наук, професор, м. Київ, Україна

Олександр ДЗЬОБАНЬ,

доктор філософських наук, професор, м. Харків, Україна

Роман ДОДОНОВ,

доктор філософських наук, професор, м. Київ, Україна

Лукаш ДОНАЙ, доктор політичних наук, професор,

м. Познань, Польща

Александр ДУЛЕБА,

доктор філософії, професор, м. Пряшів, Словаччина

Віктор ЗІНЧЕНКО,

доктор філософських наук, професор, м. Київ, Україна

Руслана МАРТИЧ,

кандидат філософських наук, доцент, м. Київ, Україна

Оксана МІХЄЄВА, доктор історичних наук, професор,

Європейський університет Віадріна, Німеччина

Таня ПЕНТЕР, доктор філософії, професор історії Схід-

ної Європи, м. Гейдельберг, Німеччина

Альбінас ПЛЕШНИС,

доктор філософії, професор, м. Вільнюс, Литва

Тетяна ПОЯРКОВА, доктор політичних наук, доцент,

м. Київ, Україна

Володимир РОМАНЦОВ, доктор історичних наук,

професор, м. Київ, Україна

Янко РАМАЧ, доктор історичних наук, професор,

м. Новий Сад, Сербія

Ніколай РУССЄВ, доктор історичних наук, професор,

м. Тараклія, Молдова

Ігор СРІБНЯК

доктор історичних наук, професор, м. Київ, Україна

Юрій ЧОРНОМОРЕЦЬ,

доктор філософських наук, професор, м. Київ, Україна

Журнал входить до переліку наукових фахових видань України, у яких можуть публікуватися результати дисертаційних робіт на здобуття наукового ступеня доктора і кандидата наук у галузях:
історичні та філософські науки

(КАТЕГОРІЯ «Б» Переліку наукових фахових видань України за спеціальностями

032 «Історія та археологія», 031 «Релігієзнавство», 033 «Філософія»).

Том 7 (4) 2025

**СТРАТЕГІЧНІ ВИКЛИКИ СУСПІЛЬНОЇ ГУМАНІТАРНОЇ БЕЗПЕКИ:
ПОЛІТИЧНИЙ, РЕЛІГІЙНИЙ, КУЛЬТУРНИЙ ВИМІРИ**

ЗМІСТ

До читачів5

*Політико-філософські візії: війна, влада
та міжнародний порядок*

Всеволод Хома

Філософські рефлексії про російсько-українську війну
та ліберальний міжнародний порядок.....9

Біньям Меконен

Діагноз сучасного Я: свобода, влада та глобальність16

Вероніка Понуляк

Відкритість до Іншого: етичні виміри свободи в умовах війни. 23

Борис Стадник

Справедливість і безпека ринкової економіки в контексті
викликів гуманітарного розвитку суспільства.....30

Тетяна Костюк, Вікторія Пугач

Соціально-філософське осмислення ролі
еліт в зростанні милітаризму.....36

*Духовний самозахист та
релігійна резилієнтність*

Аліса Лукашенко, Віталій Андрєєв

Світло і темрява: витоки етичної спадщини Європи та
повернення до базових цінностей як чинник духовного
самозахисту.....42

Олена Гудзенко

Релігійне самовдосконалення як основа культурної
резилієнтності українського народу49

Анатолій Марчук, Олександр Марчук

Антипод травми – цілісність, досконалість і
здоров'я у біблійно-патристичній традиції.....56

Семен-Олександр Червінський

Медіа та релігійна свідомість: як інформаційне
середовище впливає на духовну безпеку суспільства63

Ірина Ломачинська, Михайло Кравець

Релігійна філантропія як духовний чинник
національної стійкості в умовах війни.....68

*Культурна спадщина та пам'ять:
виклики збереження та ідентичності*

Вадим Слюсар, Віталій Кучменко, Микола Слюсар

Гносеологічний потенціал медіафілософських
та соціально-комунікативних теорій тероризму:
виклики гуманітарної безпеки.....79

Ігор Винниченко, Любов Отрошко

Втрати культурної спадщини Київщини внаслідок російського
вторгнення: механізми культурного самозахисту.....84

Лариса Тарасюк, Ельміра Аблялімова

Етика документування культурних втрат як прояв
диспозитиву пам'яті в умовах збройного конфлікту.....92

Ольга Добродум

Свобода та справедливість між гуманізмом і
постгуманізмом: екзистенційні культурні аспекти101

РЕЦЕНЗІЯ 107

КОНЦЕПЦІЯ

Журнал «Схід» є майданчиком для дискусій щодо соціальних трансформацій як процесу структурних змін суспільного стану, платформою для вироблення оптимальних шляхів їх практичної реалізації. Зокрема, зміни усталених традицій, цивілізаційного та культурного подолання негативних соціальних наслідків минулого, прискорення якісних змін та впровадження інновативного досвіду, переходу до вищого технологічного устрою. мінімізації негативних впливів постінформаційного суспільства.

МІЖНАРОДНА ІНДЕКСАЦІЯ ЖУРНАЛУ

1. Google Scholar

4. EBSCO

2. Directory of Open Access Journals (DOAJ)

5. Bielefeld Academic Search Engine (BASE)

3. Index Copernicus (Польща)

6. ERIH PLUS

Адреса редакції: 04212, Київська обл., м. Київ,
вул. Левка Лук'яненка, б. 13Б, к. 416
тел: +380504733118

e-mail: journal_shid@ukr.net

Сайт журналу: <http://skhid.kubg.edu.ua/>

Верстка

Коректор статей

Галина Тимофєєва

Дар'я Романенко

Обкладинка

Ольга Федоряченко

© Київський столичний університет
імені Бориса Грінченка, 2025

© Автори статей, 2025